

A digitális kultúra jelene és jövője

A kultúra a társadalom túlélési stratégiája – kezdte előadását Rab Árpád, a Corvinus Egyetem docense. – A különböző népek és korszakok a történelem folyamán más és más túlélési módokat kínáltak. Napjainkra a technológiai evolúció segítségével nagyon sokat elértünk az elmúlt évszázadokhoz képest: az életminőség-növelő változásoknak köszönhetően megdupláztuk az átlagos élettartamot, a fogyasztói társadalom kialakulásával 250-szeresére nőtt a világ gazdasága, emellett nem elhanyagolható az sem, hogy az emberiség legerőszakmentesebb évszázadát éljük. Hosszabban élünk, egészségesebben, tisztábban, és ez a kultúránk részévé vált.

Mit is értünk információs társadalom és digitális kultúra alatt? A mai értelmében használt „információs társadalom” szó szerkezetet az 1960-as években, Japánban bukkan fel először, majd Manuel Castells az ezredfordulón úgy határozta meg, mint az emberi együttélés olyan új módja, ahol az információ hálózatba szervezett előállítás, tárolása játssza a legfontosabb szerepet. Ahogy az ipari társadalom átalakító tényezői az energia és a gépészeti technológia kombinációja volt, a posztindusztriális társadalom stratégiai erőforrása az információ és az elméleti ismeretek.

A technológia terjedésének sebessége, hatásai

Az új technikai vívmányok egyre gyorsabban terjednek. Összehasonlítva a különböző forradalmi technológiák elterjedésének sebességét, láthatjuk, hogy a vasút 125 év alatt terjedt el a világon, a telefon elterjedéséhez elég volt már 100 év is, a rádió esetében pedig kevesebb, mint 75 év. A személyi számítógépek körülbelül 25, a mobil telefonok 20 év alatt terjedtek el, a mobilinternet pedig még ennél is gyorsabban. Ez azt jelenti, hogy például az okostelefon egy olyan technológia, amelyet nemtől, kortól, társadalomtól függetlenül szinte minden ember igyekszik magának megszerezni, és használni.

Az információ-technológia központú világ egyik legfontosabb kihívása a digitális kultúra társadalomformáló erejének felismerése és követése lesz. Az okostelefon és a (mobil)internet, az interaktivitásnak, az interkonnektivitásnak és az azonnaliságnak a kombinációja, amely számos meghatározó ponton átírja kultúránk működését a következő évtizedekben. A pillanatokon belül elérhető információ pótolja azt a tudást, amit korábban hosszú hónapok vagy évek alatt tudtunk csak megszerezni, mint például a fordítóprogramok esetében. A kapcsolatteremtés valóban határtalaná vál, amely további kulturális változásokat generál.

A technológiai vívmányok egyre gyorsuló terjedése azt is jelenti, hogy a nemzedékek közötti szakadék mélyült, hiszen a szülők részéről nem áll rendelkezésre olyan tudás, élettapasztalat, melyet mintaként átadhatnának a fiatalok számára, a megváltozott kommunikációs csatornák pedig tovább nehezítik a generációk közötti egyetértést.

A fejlődés irányai

Az életszínvonal fenntartása ma már elképzelhetetlen intelligens technológiák nélkül. A személyre szabott szolgáltatások az egyéni igények kielégítésére irányulnak, amely csak naprakész adatok feldolgozásával valósítható meg. A digitális írástudás azt jelenti, hogy észrevesszük az információ hiányát, megtaláljuk az adatokat, kiszűrjük azokat az információkat, amelyek számunkra hasznosak, és megfelelő módon tároljuk.

Az oktatás az egyik olyan terület, ahol a közeljövőben komoly fejlődésre lehet számítani. Az infokommunikációs eszközök egyrészt látványosabbá teszik az oktatást, másrészt lehetőséget teremt a valódi távoktatás elterjedésére, amely hatalmas változást jelenthet a magyar társadalom számára.

Az egészségügyben a személyre szabott kezelés kialakítása is adatokon alapul, amelyeknek egy része könnyen algoritmussá alakítható, ezért itt is hatalmas a fejlődési potenciál.

A digitális kultúra sok mindenre tud megoldást nyújtani, de azt is fontos tudni, hogy mit veszítünk vele. Gyorsabban hozzuk létre és formáljuk át például az emberi kapcsolatainkat, de bizonyos szakaszok jelentősen lerövidülnek vagy akár ki is maradnak a korábban megszokott folyamatokból. A kommunikáció fő színtere a virtuális valóság, ebben is megteremtjük környezetünket, és felmerül az a kérdés, hogy egy idő után hogyan tudjuk elkülöníteni a virtuális képet a valóságtól.

A jövőben tehát alkalmazkodnunk kell majd a technológiai ugrás következtében fellépő változásokhoz, amely gyökeresen alakítja át a gazdaságunkat és a kultúránkat, legfontosabb célja pedig az, hogy növelje védettségünket, rugalmasságunkat és eszköztárunkat, ezáltal katasztrófák, járványok, rendkívüli események idején is gyorsan tudjunk alkalmazkodni a kihívásokhoz.

Győrbíró-Kovács Andrea
vállalkozásfejlesztési vezető